

תת"ע 7187/11/15 - מדינת ישראל נגד סאמי חבשה ואחרים

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

תת"ע 7187-11-15 מדינת ישראל נ' חבשה סאמי
תת"ע 5062-12-17 מדינת ישראל נ' ברגר
תת"ע 4039-11-17 מדינת ישראל נ' כזום
תת"ע 686-11-17 מדינת ישראל נ' ראפע
תת"ע 963-10-17 מדינת ישראל נ' ראיזברג
תת"ע 10232-09-17 מדינת ישראל נ' ליכטנשטיין
תת"ע 10008-09-17 מדינת ישראל נ' אבן
תת"ע 2983-07-16 מדינת ישראל נ' סלע נהרי מהנדסים ויועצים בע"מ
תת"ע 6841-11-15 מדינת ישראל נ' וינקלר חיים דרור
ועוד...

בפני השופט אבישי קאופמן
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשמים סאמי חבשה ואחרים
החלטה

לאחר ששקלתי את טענת הצדדים, החלטתי לדחות את הבקשה לתיקון כתב האישום.

ההליכים עד כה והבקשה שבפניי:

המדובר באישומים שהדיון בהם אוחד, ואשר מבוססים על צילומים ממערכת האכיפה א'3.

מלכתחילה הוגשו כתבי האישום כאשר לשם הוכחת תקינות מערכת האכיפה מבקשת המאשימה להתבסס על **תו התקן** שניתן למערכת בידי מכון התקנים. בנוסף כללו כתבי האישום הפנייה למסמכים המתייחסים לעבירה הספציפית בכל מקרה כגון הצילום עצמו, תעודת כיול לעמדה בה נערכה המדידה ותע"צ באשר לתמרור הרלוונטי.

הנאשמים כפרו בעבירות המיוחסות להם, כאשר טענתם העיקרית היא כנגד **אמינותה של מערכת האכיפה**. בתחילה הסכימו הצדדים להמתין להכרעת הדין בעניין דומה בבית המשפט בעכו בעניין בדראן גם שם נדונו במאוחד מספר אישומים שונים, כאשר חלקם מיוצגים בידי עורכי דין המייצגים גם בהליך שלפניי.

בדיון מיום 23.1.2018 הודיעה המאשימה כי היא סבורה "שיש להתקדם", אין מקום להוסיף ולהמתין לסיום ההליך בבית המשפט בעכו, וכי לשם הוכחת אמינות המערכת היא מבקשת להתבסס כאמור על תו התקן. עמדת המאשימה באותה עת הייתה כי מאחר ותו התקן פורסם ברשומות הרי היא **פטורה מהוכחה נוספת כלשהי והבאת עדים**. לשיטת

המאשימה על ההגנה לזמן את נציגי מכון התקנים כעדי הגנה. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים בהקשר זה, דחיתי עמדת המאשימה בהחלטתי מיום 24.3 וקבעתי כי גם אם נטל השכנוע לסתור את תו התקן הוא על ההגנה, על המאשימה נטל הבאת הראיות באופן שעליה להביא את העדים הרלוונטיים להצגת פעולותיהם ומתן אפשרות להגנה לחקור אותם בחקירה נגדית.

לאחר החלטה זו התקיים דיון במעמד הצדדים ביום 30.5 בו הודיעה המאשימה כי מבקשת לתקן את כתב האישום ותחת הסתמכות על תו התקן היא מבקשת להסתמך, לעניין אמינות המערכת, על מר יגאל ליבוביץ, קצין משטרה, אשר "ערך בדיקות השוואתיות למערכת בתקופה שבין 29.4.18 ו- 1.5.18". הגם שמדובר בבדיקות שנערכו לאחר הגשת האישומים, הסכימה באותו מעמד ההגנה לתיקון כתב האישום בדרך זו, והודיעה על כוונתה להגיש הליך לקבלת חומרי חקירה.

שמיעת הראיות נקבעה למספר מועדים, החל ביום 15.11.2018. ביום 1.11.2018, דהיינו שבועיים ימים לפני המועד שנקבע לשמיעת הראיות, ביקשה המאשימה דחיית הדיון, וזאת מאחר ו"טרם מוצה הליך העיון בחומרי חקירה". שמיעת הראיות בוטלה ותחת זאת נקבעה ישיבת תזכורת במסגרתה ביקשה המאשימה התיקון נרחב של כתב האישום על דרך הוספת 37 עדים (לרבות העד מר ליבוביץ אשר הוסף בתחילת ההליך כאמור).

להשלמת התמונה אציין כי בחודש יוני 2018 החליטה פרקליטות המדינה על הקפאת הגשת אישומים המבוססים על מערכת א'3, והמאשימה הגישה בקשות דחייה בתיקים רבים. החלטה זו באה, ככל הידוע לבית המשפט, לאור הכשלים שהתגלו בחוות דעת מכון התקנים וכפי שבאו לידי ביטוי בהכרעת הדין בעניין בדראן בבית המשפט בעכו, שניתנה בחודש ספטמבר 2018.

בחודש אוקטובר 2018 הוחלט על חידוש ההליכים וזאת ככל הנראה, לאחר קבלת "דוח הטכניון" שבדק את המערכת ולפי הערכת הפרקליטות מצא כי ניתן לבסס עליה אישומים.

עיון ברשימת העדים שהגישה המאשימה בבקשתה לתיקון, מגלה כי היא כוללת את מר חגי בק "מומחה מטעם הטכניון" שהוא שערך אותה חוות דעת, כשלושים שוטרים שביצעו ככל הנראה פעולות טכניות שונות, וכן את העדים הבאים:

נציגות מטעם היצרן; 34

נציגות מל"מ תי"ם; 35

חוו"ד יורי רוזנברג; 36

נציג מעבדת nmi. 37

עוד אציין כי בתחתית הרשימה נכתב כי מדובר בעמוד 1 מתוך 2, אולם לא הוגש עמוד נוסף בשלב זה. לצורך הדיון עמוד 2

בבקשה אצא מהנחה כי הרשימה כוללת אך 37 העדים הנ"ל, ואין עדים נוספים בעמוד שלא הוגש.

טענות הצדדים:

בדיון מיום 15.11 התנגדה ההגנה לתיקון העלתה טענות רבות ובעיקר כי התיקון פוגע בהגנת הנאשמים וכי המאשימה טרם ערוכה להעברת החומר לעיון ההגנה וממשיכה לחפש ראיות, התנהלות דומה, לפי הנטען, להתנהלות בתיק בעניין בדראן בביהמ"ש בעכו. בסיום הדיון הבהרתי למאשימה כי ככל שלא תהיה מצידה הסכמה שההליך יוכר על ידה כ"עקרוני" ובעל השלכה לגבי תיקים אחרים, אין הצדקה לתיקון כמבוקש. המאשימה ביקשה שהות קצרה לשקול עמדתה, לפיכך המשך הדיון נדחה ליום 19.11.

במועד זה הסכימה המאשימה להצהיר כי מדובר בתיק עקרוני בעל "השלכות רחב" ואף ביקשה כי הדיון בו יערך במותב תלתא. המאשימה הודיעה כי חוות הדעת של המומחה בק **צפויה להתקבל בהקדם**, ושאר החומר יוכל לעמוד לעיון ההגנה "**בתוך חודשיים-שלושה**". ההגנה חזרה על התנגדותה ואף טענה כי יש לבטל את כתבי האישום, בתיקים דנן ובתיקים הדומים האחרים שהוגשו לבית משפט זה. לצדדים ניתנה אפשרות להשלים טיעוניהם בתוך עשרה ימים והמאשימה נדרשה להתייחס לשאלות ספציפיות לרבות זהות העדים והיקפי החומר בו מדובר.

תגובת המאשימה בכתב שהוגשה בראשית השבוע, התמקדה בדחיית טענת ההגנה בדבר הגנה מן הצדק. לא מצאתי בתגובה התייחסות נוספת לשאלת זהות העדים וחומר החקירה. ההגנה השלימה אף טיעוניה ועמדה על התנגדותה. ההגנה טענה להשתק פלוגתא כלפי המאשימה, הפנתה להתנהלותה עד היום בתיק בדראן ובתיקים אחרים, לרבות בהליך דנן ובהליך לגילוי חומר חקירה הקשור אליו, התנגדה לכפות עליה "הגנה ייצוגית" וחזרה ודרשה ביטול האישומים.

דיון והכרעה:

כאמור לעיל החלטתי לדחות את הבקשה.

המדובר בבקשה לתיקון כתב האישום בהיקף נרחב ביותר. מעבר בין עד אחד לשלושים ושבעה הוא לכל הדעות **דרמטי**, ואולי אף חסר תקדים, במיוחד כאשר הוא מוגש ממש ערב מועד שמיעת הראיות. עם זאת, לאו דווקא היקף התיקון המבוקש הוא שמביא אותי למסקנה כי לא ניתן לאשרו, אלא מהותו, והעובדה כי הוא מלמד על כך שספק אם הראיות שבידי המאשימה "הבשילו" לצורך ניהול ההליך. **למעשה, מתברר כי גם בשלב זה אין בידי המאשימה מלוא הראיות עליהן היא מבקשת להתבסס.**

חוות דעתו של מר בק טרם הושלמה, ובכל מקרה טרם ניתן להציגה וההגנה אינה יכולה לעיין בה. כפי שעלה מהדיון כל שהתקבל עד כה הוא דוח ביניים לקראת חוות דעת כנדרש. יתרה מכך, כמפורט לעיל חלק משמעותי מהתיקון הוא

בקשה לזימון "**נציגות**" הן של היצרן והן של מעבדה הממוקמת בחו"ל, אשר זהותם אינה מצוינת כלל, וככל הנראה אינה ידועה עדיין למאשימה.

המשמעות היא למעשה כי הבקשה שלפניי היא למעשה לחתום על "**צ'ק פתוח**", אותו מבקשת המאשימה להשלים בהמשך, לאחר שתמשיך לפעול לאיסוף החומר, במשך עוד כחודשיים-שלושה כדבריה עצמה בדיון, זמן רב אחרי הגשת האישומים ולאחר המועד בו כבר היה אמור התיק להישמע.

זאת ועוד, הבקשה מעוררת שאלות נוספות. כך למשל לא ברור כלל מי הוא "**היצרן**"? האם מדובר רק בנציגות של חברת גטסו, אשר ממנה רכשה המשטרה את המערכת השלמה, שמא יתברר בהמשך כי יש צורך בשמיעת נציגי חברות אחרות, אשר מייצרות עבור גטסו מכלולים מהותיים של המערכת, כגון מערכת הגלאים, מערכת המחשוב וכיו"ב? בשלב זה המאשימה אינה יכולה לשלול זאת ולהתחייב אודות העדים מטעמה. לא ברור אם אותה נציגות היא בת עד אחד או יותר, ולא ברור האם מדובר בבעלי תפקידים שעודם זמינים לעדות, שמא בינתיים הוחלפו ויש צורך לאתר אדם שכבר אינו עובד עוד בשירות היצרן. באופן דומה לא ברור מי העד או העדים מטעם אותה מעבדה, מתי נערכו בה הניסויים הרלוונטיים, והאם ניתן לאתרם ולהביאם לעדות בקלות.

כאמור המאשימה הודיעה בדיון כי היא סבורה שיש צורך ב"חודשיים שלושה" נוספים על מנת להשלים את כל המידע ולהעמיד את החומר לעיון ההגנה. בנסיבות שנוצרו, אני מוצא כי המדובר בהערכה אופטימית **ובלתי ריאלית**. למעשה המאשימה שוקדת על נושא זה מאז שהתבררו הליקויים בחוות דעת מכון התקנים, דהיינו מזה למעלה משנה, ועד היום לא השלימה היערכותה. לא הובאו בפניי כל תימוכין להערכה כי ניתן להשלים היערכות זאת בתוך זמן קצר כנטען.

כפי שפורט לעיל, המאשימה ביקשה לדחות את שמיעת הראיות עקב אי סיום הליכי הגילוי והעיון בחומר החקירה. ההליך נמשך כבר כשבעה חודשיים וטרם הסתיים, וזאת כאשר הוא מתייחס לחומר המתייחס ל"בדיקות" שערך מר ליבוביץ. ניתן רק לשער את היקף הליכי העיון הדרושים לשם העמדת כל החומר להגנה כאשר מדובר כיום, לפי הבקשה, בעדות מספר מומחים, חלקם כאמור עדיין עלומים בשלב זה, וכאשר חלק ניכר מהחומר בוודאי נערך בשפה זרה, ואף ככל הנראה שפה שאינה אנגלית, כך שאף מלאכת התרגום עלולה להיות סבוכה.

דומה אפוא, כי הבקשה דנן היא בקשה ראשונית ובעקבותיה צפויות בקשות נוספות להוספת עדים, בין אם מדובר במי שנטל חלק בהכנת "חוות דעת הטכניון" ובעיקר במי שאמורים להעיד מטעם היצרן ומטעם המעבדה הזרה.

המסקנה המתבקשת היא כי למרבה הצער דומה כי בשלב זה המאשימה עודנה אינה ערוכה לניהול התיק לגופו ובהערכה זהירה לא ניתן יהיה להתחיל ולעשות זאת אלא בעוד שנה לפחות.

בנסיבות אלה, והגם שכפי שיפורט בהמשך סברתי שמן הראוי לקדם את ההכרעה בסוגייה אשר לה ממתנים תיקים רבים, החלטתי לדחות את הבקשה לתיקון האישום.

ניהול הליך עקרוני:

כאמור לעיל, בניגוד לעמדתה הקודמת הסכימה המאשימה לראות בהליך דן כ"תיק עקרוני" והיא מבקשת כי הדיון יערך בפני הרכב של שלושה שופטים. המדובר בשינוי מהותי של עמדת המאשימה, אשר עד ערב אותה הצהרה עמדה על כך כי מדובר ב"תיק ככל התיקים", אשר בית המשפט מסיבותיו החליט לאחד בו דיון של כמה נאשמים. אכן ההחלטה לאחד את הדיון במספר תיקים בהם כפרו הנאשמים בעבירות הייתה שלי, וזאת בכדי לחסוך את הצורך בניהול מקביל של מספר דיונים סבוכים ושמיעת אותם עדים בכל תיק בנפרד. עם זאת, הגם שהכוונה לנהל תיק אחד "מוביל" ועקרוני להכרעה בסוגייה באה מבית המשפט, החלטתי כאמור לדחות את הבקשה.

לפי עמדתי, אכן יש מקום לברר שאלת תקינותה של מערכת א'3 בהליך אחד נרחב ומקיף ודומה כי אכן יש טעם בבקשה כי הדבר ייעשה במסגרת הרכב שופטים (וכך גם יעמוד במידת הצורך בבחינת הרכב שופטים בערכאת הערעור), בכדי למנוע, ככל שהדבר אפשרי, ניהול מספר משפטים דומים ברחבי הארץ.

כידוע, ההלכה שקבע בית המשפט העליון היא כי לשם הוכחת תקינות מערכת מסוג זה, יש צורך ב"מסה קריטית" של החלטות לגביה. מסה זו ניתן בדרך כלל להשיג במספר החלטות מבתי משפט שונים, תהליך שייערך זמן רב ויצריך שמיעת אותם מומחים ועדים מספר פעמים, תוך הקצאת משאבים שיפוטניים יקרים. לפיכך, אפשר וניתן להשיג מסה קריטית כנדרש בהליך נרחב כאמור בהרכב שופטים בבית משפט השלום (תוך אפשרות לערעור בפני הרכב שופטים בבית המשפט המחוזי בדומה להליכים בהקשר למכשיר הינשוף ששם הוכרעה למעשה שאלת אמינות המכשיר בפרשת עוזרי). עם זאת, כפי שפורט לעיל, מסקנתי היא כי ההליך דן אינו ההליך המתאים להכרעה כנדרש מאחר וטרם "הבשיל".

אני סבור כי רק לאחר שהמאשימה תשלים מלאכת גיבוש ראיותיה ותוכל להכריז כי החומר זמין לעיון ההגנה ניתן יהיה לנהל את ההליך, בבית משפט זה או בכל בית משפט אחר, ולשקול העברתו להרכב, לפי החלטתו של נשיא בית המשפט במחוז הרלוונטי.

דיון בהליך מסוג זה, וקל וחומר בדיון המתנהל לפני הרכב שופטים, בוודאי שאינו יכול "להיגרר" על פני שנים בדומה להליך בבית המשפט בעכו בעניין בדראן, ולא ניתן יהיה להתחיל בו, אלא לאחר **שכל החומר** יהיה בידי המאשימה והיא תהיה ערוכה להעמדתו לעיון ההגנה בפתח הדיון ולא בשלבים, תוך כדי התקדמות שמיעת הראיות. לעניין זה הפנתה ההגנה לדרך ניהול התיק בבית המשפט בעכו בעניין בדראן לאורך מספר שנים שם תוקן כתב האישום מספר רב של פעמים, ולדרך ניהולו של תיק דומה התלוי ועומד בבית המשפט בירושלים בעניין ניסנבאום, שם קיימים למעלה מ- 1,000 עמודי פרוטוקול (בהקלטה) והמאשימה הכריזה בחודש יולי האחרון כי היא מצפה לקבל "חומרים חדשים" ואינה יכולה להכריז "אלה עדיי".

יש ממש אף בטענת ההגנה כי יש פגם בעובדה בכתבי אישום אשר הוגשו בהתבסס על ראיות מסוימות, הופך להליך עקרוני תוך הבאת ראיות **שונות לחלוטין**, תוך כפייה על ההגנה להפוך "יצוגית" ואי שיתופם של עורכי דין רבים אשר

בזמנו מסרו הסכמתם שההכרעה בתיק זה תחייב בעניינם, וזאת כאשר הסכמה זו ניתנה על סמך מצב ראיות שונה לחלוטין והתיקון המבוקש הוא בהיקף חריג.

כאמור ההגנה העלתה טענות כנגד התנהלות המאשימה בהקשר לתיק בדראן שאף הוא הוכרז על ידה בשעתו כ"עקרוני". ספק בעיני אם ניתן לראות בהכרעת הדין בעניין בדראן כהשתק פלוגתא בין הצדדים כנטען בידי ההגנה, אולם, קשה לחלוק על כך שהמאשימה מסרבת לקבל את ההכרעה בו. התיק הקודם הוכרז במהלך הדיונים שם כ"עקרוני" אך לאחר ההכרעה בו לא חזרה בה המאשימה מהאישומים שהתבססו על אותן ראיות שנקבעו כבלתי מספקות, ומנגד החליטה שלא להגיש ערעור על ההחלטה, ולהעמידה לבחינת בית המשפט המחוזי.

בשולי הדברים אעיר כי ההתנהלות בהקשר למערכת א'3 מחדדת את חשיבותו של **חוק חזקת אמינות מכשירי מדידה**, אשר לפיו אמור היה להקבע הליך מיוחד לבירור סוגיות מסוג זה. ריבוי ההליכים והתמשכותם בהקשר דנן מבהירה חשיבותו של חוק זה (שטרם אושר בידי הכנסת) וקידומו בהקדם האפשרי.

סיכומו של דבר:

אשר על כן, **הבקשה לתיקון כתב האישום נדחית.**

התיק נקבע לתזכורת במעמד הצדדים **ליום 26.12 בשעה 11**. במועד זה תודיע המאשימה האם היא רואה מקום להמשך ניהול ההליך על בסיס חוות דעתו של מר ליבוביץ לבדה.

מבלי לפגוע באמור לעיל, יבחנו ב"כ הצדדים אפשרות להסדר ספציפי בכל תיק מהתיקים הנפרדים אשר אוחדו בהליך

ניתנה היום, 5 ב-05 דצמבר 2018, במעמד ב"כ המאשימה
רנ"ג בטי עובד וב"כ הנאשמים עו"ד בראור ועו"ד גונן.